

ДОМАЋИ ЛИСТ

Цена је листу
на целу годину 2 ф.
на по године 1 ф.

Издаје сваког 1. и 16. дана у месецу.

Уредник, власник и издавалац:
СТЕВАН КОЊОВИЋ учитељ.

Цена за огласе:
на целој страни 8 ф.
на по стране 4 ф.
на четврт стране 2 ф.

РЕЛИГИЈА И ЕКОНОМИЈА.

(вера и привреда.)

Религиозно-морално стање свију
сталежа једног читавог дру-
штва особито упливише и на
сам његов материјални положај.
Еле, у народној економији не
важи само материјална снага, и
вредност, него заслужује пажњу и
етична страна нар. живота.

Народ, који је прозрео све нау-
ке и начела моралности, руковођен
по самим појмовима друштвеног жи-
вота, најтачније извршује како своје,
тако и друштвене дужности; у по-
родичном животу је марљивији, при
васпитавању деце савестнији, у сво-
јим пословима вреднији, изтрајнији,
у свом газдинству, штедњи опазив-
ћемо већи ред, труд и способност,
према државним законима показује
веће морално чувство: једном речи
у целом животу карактерише га
највећи и најчистији морал.

Ова религиозно — морална ос-
нова чини ону везу, која везује и
придржава поједине делове читаве
државе; у битности религиозно —
моралних начела треба тражити ону
сигурност, коју поштовање према
државном уређењу и поретку за-
хтева; сама повесница нам сведочи,
да поједине државе у старом веку

имају своје цветање, развијање, само
религиозним начелима захвалити;
напротив пропаст такође моћних
држава истог времена наћи ћемо
у неморалном живсту и отпадању
од вере; пошто се пак без религи-
озног чувства и само родољубље не
може замислити, један ће народ у
религиозном пропадању дотле доћи,
да ће родољубље а подсмех сма-
трати — а то ће богме државу како
друштвено тако и политички обо-
рити и уништити.

Узалудна је ствар, велика *стро-*
гости самих државних закона, ако у
животу народа није главни госпо-
дар религиозно — морално чувство.
Где пак само сурова сила материја-
лизма управља човечијим моралним
чувством, па и у душу убице мес-
то гласа савести освету улива, тамо
ни државни закон није кадар њега
од пакосне намере одвратити, него
је само религиозно — морално чув-
ство кадро дотично исправити; зато
неговање, ширење истог чувства,
особито се препоручује позваним
чињеницама друштва, јер из рели-
гије постало морално друштво даје
живот политичко — друштвеним
установама, а те су праве путеве
у душевном и практичном животу.
Али се још права политичка

слобода не може замислити без религиозно моралног чувства, ако нећемо само криво слободоумље са разумном слободом да пореметимо. Прост закон не може никад господарити над људском савести, и ако ова изумре, нестаће и ауторитет (важност) закона, зато умесно вели Токвил: „Као што је колевка слободе и извор права религија, тако је исто она веран пратилац у својим борбама и победама“.

На жалост данашњим даном све више онажамо, у каквом се са-размеру губи религиозно — морално чувство у душевном животу људства: видимо, како власт нечестивог све већи терен хвата, и како поштине неморалности све више наилазе на човечије друштво. Данас не води у својим делима један велики део друштва оно религиозно — морално начело љубави: „Љуби ближњег свог, као самог себе“, него га ниске животињске страсти све више бацају у повор пропасти са неморалног живота. Свакидашња убиства, самоубиства, крвави двобоји сведоче нам, да ће се или сам појам о религиозно — моралном чувству изгубити, или се већ изгубио у духовном животу људи, можемо — ли се дакле чудити онда, кад морално пропали људи или из глупости или из буди каквих других узрока падају у јарам општег људског непријатеља, ђавола, извршују најгрознија дела, мислећи, да тим они обичне животне послове обављају.

За поправљање уништене моралности, начини и сретства спадају у дужност саме државе, на коју треба веома велику пажњу обратити! Кад са гледишта нар. економије продуктивна питања захтевају

општу пажњу, није слободно заборавити се о одржању религиозно — моралног чувства, које је истина по продуктивна питања мало важно, али по консолидовање државног живота веома је моћна чињеница. Услед чега нетреба допустити, да се религиозно — морално чувство прогна од тобоже овладаног незнабоштва, и да сурова сила победу држи над религиозно моралним животом људи, који од Бога исходи и који треба, да је друштву својствен. Ако изчунаш из груди народа религиозни морал, на оном светом месту, где он у чемерним данима утехе налази, можеш ли што боље, лепше, божеанственије да успоставиш? Не. — Нетреба ни то заборавити, да се права радост живота не налази у уживањима материјалног богатства, јер се права награда добија тек после овог земног живота: не треба узети пример од оног бесног егоисте, (себичњака) који непознавајући радости моралног живота, свој је некористан живот по телесним уживањима управљао. Овде је премудри Соломун ово приметно: „Свачега сам уживао, али сам некусио, да безкрајност наслада не задовољава човека, док знање и чувствованье побожности потпуно умирује и праву насладу пружа.“

Характеристично је, да народ однегован по религиозно моралним начелима више вреди, даје држави већу физичну снагу, него народ у противном стању! — Овај се одаје раскошу, распикућству, пијанству, лењовању, и тако после моралне, долази и материјална пропаст. Томе су наше друштвене прилике доста криве, та наше друштво неће ни достојно име Божије да спомиње, не слави и хвали његове врлине, јер је то по његовом схваћању на-

зови — цивилизација, а такве се он бајаги стиди! За праву пак цивилизацију држи оно више клањање до „земљице црне.“ Јадна образваности!

Морално покварени и материјално пропали нар. живот, лишен сваке моралне утехе и материјалне користи, може да нађе још у последњем тренутку своју последњу поправку у неизцрпивој религији, која се црквом и школом пресађује у чланове једног народа. У оваким приликама још се може успеху надати, ако само друштво озбиљно мисли и ради, на напредку те замисли. — Лукас вели: „подајте народу веру, друштвене погрешке престаће.“ Но овде не важи мишлење каквог софисте о Божанству, као о каквој природној моћи, јер је и сама природна моћ постала, по нашем мишлењу, од једног невидимог суштаства, које ми Богом називамо. — Неразумевамо, кад какав хладнокрван незнабожац видећи

божанствена чуда, разлоге њиховог постања, не опажа у божијој руци, док познавајући једну тачку селене, коју ми земљом зовемо, држи, да она мора од какве невидиме моћније силе постати, а незна, да је то све од Бога створено.

Религиозно — морално васпитање народа дакле, које у нар. животу игра знатну улогу, јесте свагда и у свако доба најглавнија чињеница и које у историји друштвеног и државног постања, развијања, цветања, опадања и коначне пропасти, толике поуке и примере нама даје, не само да заслужује особито неговање, него треба да се што боље учврсти у народима, а то захтевају сви узроци са гледишта моралних и материјалних народних интереса.

По Др. К. Ђ.

Милутин Ђурић
уч. приправник III. раз.

ПОДЛИСТАК.

Кроз Фрушку Гору.

Путописна црта.

Сремски Карловци. (Српски Сион.)

Да ли има и једнога Србина, а особито с ове стране Саве и Дунава, који не би знао и чуо што о Ср. Карловцима? Та само кад споменем српског патријарха и карловачко пјеније, доста ти је да их то само уздигне над свим нашим другим местима. Карловачка гимназија чувена, не само по

свима крајевима српским, као један врло ваљани српски завод, из кога су толико и толико ваљаних српских синова изашли, који су после као први Срби и наши ученици важили — него је чувена са своје ваљаности по већем делу јужне Европе.

Ту је седиште нашег првог и највећег Србина са ове стране Дунава и Саве, црквеног великодостојника српско-православног патријарха, кога сваки Србин у духу гледи, као оно златан крстић на бисерној круни!

Ту је неизцрпиви извор науке Христове, са кога узданица српска — српска млађанчад црпећи себи, науке преносе је као српски свештеници у недра расутог народа српског! —

Бивао сам више пута у Карловцима и имам из њих и пријатних ал' и непри-

ВОЂАРСТВО.

Јагоде.

и смо ове године у „Д. Л.“ више представника ситног воћа донели као: о малини, кувини, рибизли и огрозлу, те према томе остаје нам да још коју кажемо и о јагоди.

Јагода (Erdbeere) је једно од најомљенијег ситног воћа. Оно прија како старом тако и младом, здравом тако и болесном; а то је најглавније, јагода је једно од најздравијег воћа, с тога се тако јак и негује по свима већим, леним и добро уређеним бајтама.

Нега јагода до душе није тако проста, али није тако ни тешка, да је и ми не би могли пригрлити и по нашим је бајтама занатити и неговати. Први и најглавнији услов за добро успевање јагода јесте добро урађена и снажна земља. Ову на сваки начин добијамо брижним риголирањем, на 60 см. на још кад у току тога рада под површином

на 20 см нађубримо прекопану земљу добрим угорелим ђубретом. Ако је земља чврста и стегнута, ваља јој више додати коњска ђубрета; а ако је лакша и попустнија, оно јој можемо додати марвенска ђубрета. А најбоље је кад овако уређену земљу не засадимо прве године са јагодама, него те године другим којим поврћем посејемо а тек идуче јесени или на годину у пролеће са јагодама.

При сађењу морамо пре свега леју удесити у ширину од 1 м и да је над околним стазама за 2—3 фт. уздигнута. Дужина пак леје зависи од количине расаде (изданцима) коју смо припремили да је расадимо. Том приликом омет ваља нађубрити леју под површином јој за 20 см. Горњу земљу добро иситнити и уздуж од оба краја леје уз кононац обележити браздице, које су од стазице на 20 см. удаљене а једна од друге по среди на 60 см. Шиправљена расада се у ту белегу све на 50 см размака расади тако,

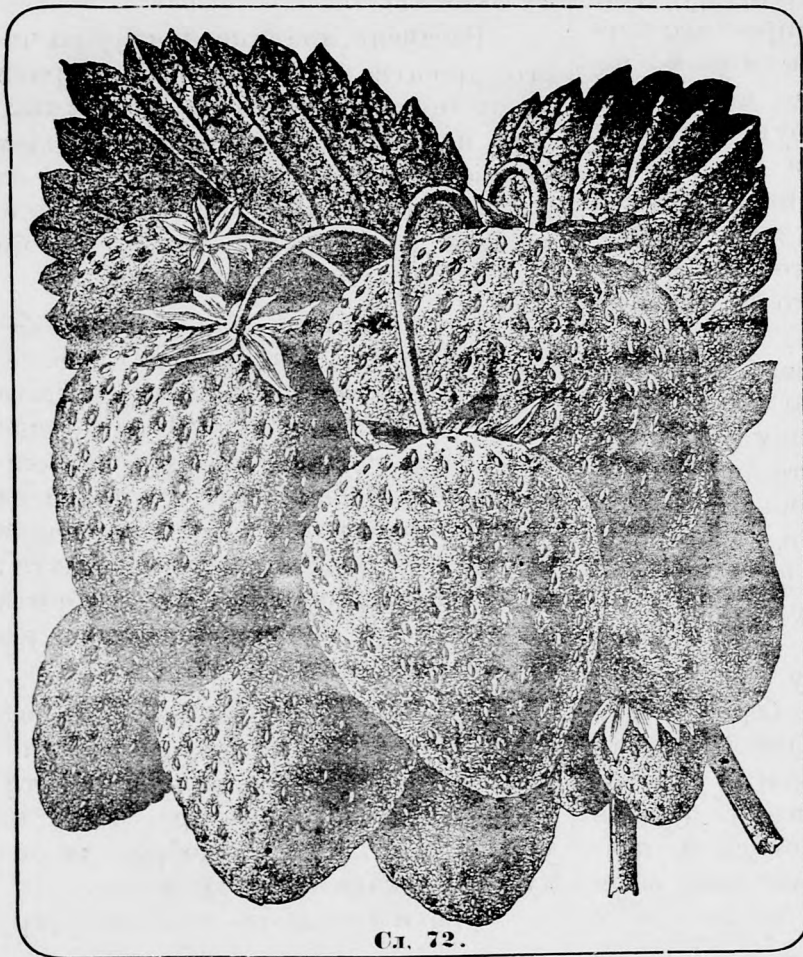
јатних успомена; но овога пута, кад се на претовареним таљигама упустисмо у вече у мрачне сокаке, обузеше ме неки ванредни осећаји, који се не дају описати него само осећати. У тим мислима и осећајима, ми и неосетисмо оно снажно труцкање таљига по карловачкој калдрми, које нам је и последњи новчић неосетно из цепа изтрунило; оне стародревне турске куће, које на првом спрату са улице дрвен ходник имају причинише се у очима нашим као поносита дуждева палата у Млецима. Кроз доста већ густо мрак укажети се по која лампа, која нам изгледаше као кандило при каквој богомољи; сретнемо ли кога, сваки нам је из мрака као у црно руво увијен а по глави му се силном натуриваше у нашим очима камилавка а у рукама бројанице, тек по поз-

драву и одноздраву и оном израженом љубопитетву, ко смо, и каквој подугласној примедби, разочарасмо се и у место смиреног оца указа нам се какав карловачки филистар: стиснуо оно мало капутића на своје сухопарно благоутробије, набио црну шеширину до ушију, погнуо се те нас испод ока мери, не би ли што никатно у нашим колима видео или из њих таково што дознао, чиме би се сутра дан могао пред „језедневном“ публиком важан правити са каквом уцењеном пикантеријом, Тим начином и у тим мислима а по сред карловачког календоскопа стигосмо на наше „определеније.“

Сутра дан све до пред подне, одмарасмо се од нашег путовања а особито од славеке части и договарасмо се како ћемо ићи Његовој Светости Г. Патријарху на

да прво удесимо на сађеници жи-
ле да оборено буду спуштене

у земљу, а не да се крајеви од-
жыла посуврате те горе буду
навијени; друго да не
засадимо дубље у зем-
љу него што треба, а
то тако да оно срце из-
кога потичу листови
остане баш при земљи
горе, а не да га зем-
љом притрпамо. Најбо-
ље је засађивати гвоз-
деном лопарчицом, за
овај посао врло згодно
направљеном, и руком
засадити, жиле размес-
тити, те тако исто ру-
ком и земљом завалити
и унаоколну земљу
мало убити. Врло је
добро ако овим сађе-
ницама пре сађења жи-
лице мало оштрим но-
жем врхове скратимо,
да касније растреситије
жилице добију и да бо-
ље горњи део могу хра-
нити. Тако исто ваља и
унаоколно лишће изод-
сецати до петељке и
само два три целокупна
оставити.

Сл. 72.

аудијенцију, кад немамо при себи првих
хаљина. Мука јесте, ал' е помисли дамо
хаџије, ваљда нам се неће узети за зло!
Чистимо се сваки по часа, ал што више
чистимо тим нам изгледа све овештаније
руво. Полак дванајет сати куца а ми пред
патријаршијом, коју је зидао митрополит
Павле Ненадовић 1758 г. Види се
да је стари двор и ако је на спрат, доста
ониска кућа; лежи тако рећи у порти уз
цркву са северне стране. И цркву је ту
подигао митрополит Павле Ненадовић 1759.
Црква је врло велика и лепа и по спо-
љашности и по унутрашњости, са две див-
не куле (торња) и једним кубетом. Око
олтара налази се јако изидан ходник, ко-
ји служи тој цркви као ризница, где се
чувају црквене драгоцености а и многе
ерске стародревности, од којих спомиње-

мо две ерпске заставе, и то јед-
на е којом су Срби под Патријархом Чар-
нојевићем овамо дошли, а друга је заста-
ва Тренкових пандура, који су се за вла-
де Марије Терезије јуначки у Немачкој
против царичиних непријатеља борили. У
овој цркви сахрањен је основатељ њен Па-
вао Ненадовић, митрополити: Стеван Стра-
тимировић и Ст. Станковић, и патријарси
Јосиф Рајачић, Самуило Маширевић и Гер-
ман Анђелић. Ова се црква назива сабор-
на и слави св. Николу. На кору цркве је
лепа црквица „св. Ђурђа.“ — Северно од
двора простире се лепо патријаршеско шет-
талиште, које је е пијаце ограђено зидом
и летвама. На и пред двором е пијаце су
стубови е летвама. Са источне стране овог
шеталишта лежи повеће на спрат здање
где су разна народна звања, народна би-

Према врстама јагода равна се и размак сађења, у колико садимо такве врсте које непуштају јако своју лозицу, као нпр. месечарке, у толико их наближе можемо расађивати. Такве јагоде могу се расађивати око леја другог поврћа да ову опашу, или уз стазе украј леја у виду троуголника а свака страна једна од друге да је у размаку на 8 см — Што која врста већма пружа лозицу то је треба на ређе расађивати.

Главна доба за расађивање јагода јесте пролеће и то Март и Април месец даље расађују се јагоде и касно у лето, Августа и Септембера месеца. Ако је земља приправљена у потпуној мери, свакако је боље пресађивати у јесен него у пролеће, јер пресађене у јесен до идућег се пролећа и лета у тој мери осваже да већ у велико почињу рађати. Главна берба јагода јесте друге и треће године: четврте године јагоде већ опадају у донашању плода, стога их те године или по истоку ваља поводити, земљу прекопати и другим чиме засејати. А међу тим смо се за другу

леју те или прошле године морали постарати да је новим младницама засадимо.

Расађене младнице морају се чисто држати на лејама а не у трави да су обрасле; често плевити а тако исто и окопати и добром водом заливати а пред кишу и осоком од ђубрета, да кишом продире доле до жила и да ове боље храни да би успевање јагода напредовало.

Прве године, како се плод обере, одма се и лозица мора изодсецати. Код старијих јагода, одсецати лозицу ваља свршетком Јула месеца; тада се и спољни листови изодкидају, земља окопа и приправи за другу лозицу. — Код месечарки јагода није нужно лозицу кидати; но се свакако морају јако ђубрити па и у току њиховог растења, јер земљу јако исплачу.

Врло је добро у пролеће око сваке сађенице ситном сламом, плевом, маховином или иверјем посути, да се плод од земље при киши не убрља; а и за то је добро, да ово дуже одржава корен у влази.

Брати јагоде је најбоље ујтру

блиотекаји станови за госте епископе, стан дворског капелана и економа. Уз то здање с јужне стране мало у заклону су кошаре за коње, марву и наслони за разне кочије. — Јужно од цркве се налази опет на спрат здање у коме су народне школе, св. богословија, благодјелнице.

Дакле као што рекох у $\frac{1}{2}$ 12 часова уђосмо у двор и успесмо се уз дрвене стенице у предсобље где нас „хусар Вељко“ дочека, запита за имена и сазнав их оде и пријави нас; одма изађе отвори врата и рече: „Изволите.“ — Ми уђосмо у показану собу у коју је већ с друге стране и Његова Светост улазила. Целивасмо Му св. десницу, седе и посади и нас, питајући нас како смо као „хације“ провели и пропутовали кроз манастире, који нам

се манастир по најбоље допада по изгледу и положају и напоследку дода:

— Камо лепе среће, да су нам стари могли те манастире по варошима подизати, а не овако завлачећи се у пустиње, па ето нам готових хумантарних завода.

И још после неколико речи устадосмо, целивасмо Му св. десницу, те да пођемо, а Његова Светост нас позове за данас на ручак. Овим одликовањем које је и сувише части за моју маленкоост, поклонимо се и срећни и задовољни изађосмо напоље, погледајући на своје руво, које нам је изгледало сад много лепше него при уласку.

Одосмо и јависмо нашем драгом домаћину да му нећемо о ручку гости бити, него ћемо у двору ручати, а тако без бриге тачно у 1 час успесмо се поново у двор

за росе, јер тада ће бити и у нај-
лешшем пепелу и најкусније.

Сваке године с јесени, касније,
морају се јагодњаци плевом, сламом,
а још боље полу угорелим ђубретом
покрити, ово их чува од зиме а
и ђубри их.

Јагода има врло много врсти а
деле се у ове групе:

I. Месечарке јагоде (*Fragaria
semperflorens*), од којих су вредне
спомена: *Потрављена црвена месечар-*
ка без лозице (*Gaillen rouge*) врло је
родљива; плод дугуљаст и црвене
боје. Употребљује се већином ради
опасивања других леја. — *Ноу*
риџ и тја; јако родљива а врло
крупна. Месо јој је беличасто месне
боје, сочна и врло пријатна укуса.
Снажно расте и дуго је подржљива
у рађању.

II. Мошус јагоде (*Fragaria elatior*)
од ових су вредне спомена: *Вижон*
дес фрајес, плод је осредањ и
угасите боје; снажна је раста, врло
подржљива и врло родљива. —
Large flat Hautbois, плод кру-
пан, пошири, пљоснат, није јако

угасите боје; особита је квалитета.

III. Виргинске или шарлах-јагоде
(*Fragaria Virginiana*), од који споми-
њемо: *Мау Куееп* (мајска кра-
љица) плод средње величине, окру-
гао, отворено црвене боје врло сла-
дак и нешто миришљив, до сад по-
зната најранија јагода; зре при
крају Маја месеца. — *Сгбсуs*,
прилично крупан, дугуљаст као
шарлах црвен, месо сочно, слатко
и нешто миришљиво; врло родљива.

IV. Чили-јагоде (*Fragaria chilensis*), од којих спомињемо: *Сомет*,
особита јагода ове врсте. Плод јој
је крупан, често врло крупан, ши-
рок, округласт, пљоснат а угасито
наранџасте боје. Месо бело, месне
боје, сочно, тонко, и од особито
пријатне ароме. Расте ошско и
врло су родљиве а касно зреју —
Belle de Nantes (лепота од Нан-
теса), има врло леп плод а грдне
величине, правилно и увек срцаста
облика, боје отворено цинобер цр-
вене. Месо јасно месне боје, врло
слатко и миришљиво на кајсију.
Врло је родљива и касно зре.

где се у просеобљу састанемо и упозна-
смо изближе са дворјанима, који нам ре-
коше да ће бити велик ручак т. ј. много
гостију, јер је позван и велики жупан
Сремске жупаније пресв. г. Е. Чех и мно-
ги други који беху код Његове Светости
у депутацији. Тамај једну невољу прези-
весмо, а ето ти нам друге! До тог часа
нисам знао шта је трема а сад је први
пут осетих! Шта, ја у овом руву да бу-
дем с њима заједно — та како ћу изгледати.

— Хајд професоре доле!

— Сад куд пукло да пукло, доле не
сметмо.

— Та маните се човече детињских
послова, рече дворски канцелан о. Милутин
та не чини руво човека човеком.

Говори се, ал' сам ја немиран па се
све погледам, а погледам и професора, па

ми се све чини да је његово руво много
лепше и угледније него моје. А судећи по
његовим очима, рекао би, да је и он ста-
вни своје, под нож строге критике.

У том нашем борењу у мислима от-
ворише се врата и уђоше у малу салу, у
којој баш и ми бесмо, пела депутација на
челу јој велики жупан Чех, сви салонски
обучени у фракони, бела „шлајфна“ гла-
се-рукавице бео прелук, лаковане ципеле
и стисли цилиндер у руку као моје ђаче
таблицу. — Сад се ми тек огледамо! Неки
осташе у тој сали а неки одоше са вели-
ким жупаном Његовој Светости у собу. Ја
незнам како се професор осећао, ал' за се-
бе знам, да сам сам себи изгледао као си-
роче на даћи. У тим мојим дешператним
мислима, што сам за своју комоцију нака-
ран овом срамотом, где ја непонесох моје

V. **Ананас-јагоде** (*Fragaria grandiflora*) од којих спомињемо: *Teutonia* (сл. 72.) у најновије доба ова се јагода јако цени, врло је родљива и издржљива. Плод је округлао или дугуљаст, угасито црвене боје. Месо је месне боје, врло сочно и

осећа се на лубеницу. Врло рано зре с тога се јако и препоручује. — *Theodore Mulié*, плод јој је врло велик, лепе сјајне, кармин-црвене боје. Месо фино, угасито месне боје, шећерно и врло сочно.

ПЧЕЛАРСТВО.

Од чега добијамо веће добити од воска или од меда?

Нико се и не да тачно одредити колико је пчелама потребно меда за одржавање свога организма, и колико оне потроше меда на отхрањивање уљева, то су ипак учени пчелари дошли до тога, да пчелама треба десет килограма меда, док један килограм воска саграде. Вагне ли при томе празно саће једнога улишта пет килограма то су пчеле морале потрошити петдесет килограма меда, док су пет килограма саћа саградиле, а узмемо ли да су пчеле готово саће у при-

правности имале, у толико би више меда добиле. Ако претпоставимо да је у преднаведеном саразмеру нешто више узето, то ипак нико посумњати не може, да се при грађењу воска знатно умањава добитак меда. А да је то заиста тако уверићемо се из овога.

Ако пчелар за време главне паше стресе у улишта два једнако јака роја и то тако, да један рој смести у празно улиште, које нема саграђена саћа, а други у такво улиште, које је напуњено готовим саћем, приметиће то, да ће овај рој, што га је стресао у улиште у ком је било готовог саћа, имати десет килограма меда више, док онај први изведе себи један килограм воска. У

рно руво. Међутим чуемо мало звонца та звони, вели знак је, да уђемо у велику салу за трпезу; упутисмо се тамо а у тај мах и Његова Светост с друге стране, те ће запитати, да ли смо се сви упознали и нагласив да имамо у средини нашој и две српске хаџије,“ и споменув нам имена, на што се поклонисмо и довољно беше да се сад сви знамо, јер ми за све распитасмо и добро утубисмо ко су. Помолисмо се Богу и поседасмо сваки на одређено место око трпезе. За столом се већином ћутало од стране свију осим Његове Светости, великог жупана и народног секретара г. Ис. Ђирића. Од нас других је по гдекоју кад год који рекао, кад је запитан био.

Шта је било за ручком? Драги читаоче, немој да ме питаш, јер ја то запамтио нисам; ту би ми добро дошло тетка

Сокино „намјатозлобије“ и стрина Јулино „јазиконариционије“ па би могао читав „кохбух“ написати заједно са критиком, репликом и дупликом. А овако се задовољи кад ти речем да између мога учитељског стола и патријаршеског постоји заиста велика разлика; иста онака као што рекох леџнику проф. Најману у Бечу при мом приказу после имена „dass ich ein Lehrer bin“ на што ми он одговори: „ich bin auch ein Lehrer.“ Па драги читаоче каква је разлика између мене учитеља и „учитеља“ на универзитету проф. Најмана така ти је разлика овим и у ручковима. — Толико само знам да је свачега било и појести и попити. — Кад дође печеница и здравице се одпоче, здравило се, па готово све с прочеља. Међу којима почасти Његова Светост Г. Патријар једном здравицом и две српске

оваковоме случају морао би пчелар преградом оделити плодиште од мидишта и тиме би матицу принудио, да леже само јаја у оном делу кошнице, који јој кованџија одреди, јер у противном случају не би могао тачно рачуна водити колико пчеле меда потроше на произвађање саћа а колико опет на отхрањивање улева.

Из овога што смо досада рекли даје се ово закључити: „да је већа добит у меду тиме, што пчеле мање буду градиле саћа“.

Још је већи губитак у меду, ако пчеле морају градити саће за време главне паше. У таквом случају не могу пчеле толико саћа саградити, колико би им потребно било да могу мед сместити, а тиме се, осим тога што пчеле силан мед потроше на грађење саћа и само произвађање отештава (умањује). Јер сваки онај рој донеће двапут и трипут више меда, који не мора за време главне паше трошити мед на зидање саћа, од онога, који у исто време доста меда и времена утрошити на зидање саћа.

Од највеће је штете за добитак меда и то, што пчеле радо граде

трутовско саће за отхрањивање трутова. Трутовски црв потроши много хране док се не развије, јер њему треба највише времена (24 дана) до потпуног развића, докле пчели раделици довољно је 20 дана, а и кад изађе из ћелице савршени трут највише троши готов мед. Но пчелар знајући, да трут нема никакве друге функције у улишту, доли само да младе матице оплоди, то ће пчелар гледати, како ће пчелама пут препречити у њиховоме раду, да неби само трутовско саће градиле.

Хоће ли дакле пчелар да у плодишту трутовско саће да ограничи или са свим уништи, то место њега треба уметнути у оквиру вештачко саће, на ком пчеле скоро увек праве ћелице од пчела раделица.

Ако је дакле добит меда тим мањи, што пчеле више праве новог саћа, питање је, да ли је и новчана добит мања, ако испоредимо вредност добивеног воска са вредношћу потрошеног меда на произвађање воска.

Према каквоћи меда и цена је различита. Узмимо просечну цену, да два до три килограма меда имају

хаџије“, што нас је обојицу до дна душе тронуло и почастило чашћу каквоу сад први пут у веку ја доживих. Српски патријарх здрави скромном српском народном учитељу, заиста за мене значајан тренутак, који се никад нећа моћи из мојих најпаметнијих успомена избрисати.

Том приликом — после целивања св. патријаршеске деснице — погледах у хаљине нам а оно и ако није фрак и лак, ал' за то опет чисте и красне. Сад се баш на себи уверих, како предрасуде јако упливишу на примање неистинитих утисака из спољњег света. — После оног красног шампањца па и живљег разговора по молитви, захвалисмо се Његовој Светости Г. Патријарху Георгију, целивасмо св. десницу и

цело друштво са једно „с Богом“ и руковањем међусобним спустисмо се доле и разиђосмо се весели и задовољни сваки на своју страну. —

После подне одосмо нас двојица да прегледимо још и велелепно здање које се зида за српску карловачку велику гимназију. Зида га о свом трошку а по усеном аманету блажене успомене покојног српског патријарха Германа Анђелића, брат му Ставан парох митровачки. Здање је огромно дивно и прекрасно, овако још полу готово, тек се онда под кров међало; а и где не би било које ће без намештаја да стане преко 160.000 ф. Како чусмо тада, натпис ће бити са великим златним словима **Браћа Анђелићи — Српском народу.** Па нека им је слава и хвала и од наше стране. Ово је здање најлепше у це-

вредност од једног килограма истопљеног чистог воска. Ако сада према томе узмемо да се на зидање од једног килограма воска само осам килограма меда потроши то ће изнети новчану вредност утрошенога меда три до четир-пута више него онај восак, што би га од те количине меда добили.

Допусти ли пчелар да му пчеле праве саће с намером том, да восак продаје, тај тада прима само трећи и четврти део од онога што њега самог кошта, а тиме губи $\frac{2}{3}$ до $\frac{3}{4}$ од чистог прихода.

Само у оним крајевима где је мед на врло ниској цени, као на вр. на острву Куби (Хавана мед) могао би се други начин препоручити.

Сваки пчелар треба да пази, да му пчеле не граде саће, но само да му за време главне паше мед доносе, јер кад би пчеле правиле восак, не само да потроше силан мед, већ изгуби и најбоље време за бирање меда, јер свакој биљци одредио је премудри творац време преко годне кад цвета. Сваки се пчелар могао уверити о томе, ако је само

пажљиво посматрао, када је паша бујна, а при том и улишта јака, како се после неколико дана, у оним истим оквирима из којих је пређе мед истресао, светле златне кањлице од меда у ћелицама. Кад би пчелар у оваковим приликама допустио, да пчеле граде саће, онда би у великом губитку био, пчеле би му тим много издангубиле у грађењу саћа и потрошиле силан мед на грађење саћа, те овим начином никад не би добио онолико меда, колико може добити кад му пчеле не троше мед на грађење саћа, кад је главна паша. Из овога свако увидети мора да празно саће игра велику улогу у рационалном пчеларству.

У случају пак да се пчелару преко зиме саће поквари било болешћу пчела (од срдобоље) или да од силне влаге побуђави, то такво саће може пчелар претанати и као восак препарирати продавати. Оно пак саће, које је од неколико година у улишту и које је од старине црну боју добило, (тако) није више добро за лежење јаја пчелињих с тога, што су пчеле увек остављале

лим Карловцима. Једино патријаршески двор, како чујемо да ће се зидати, биће овом равном, иначе скоро се неће подићи овако величанствена задужбина свом милом роду. На овом приликом с највећим поштовањем сетисмо се и првог основаоца карловачке гимназије Д и м и т р и ј а А н а с т а с и ј е в и ћ а (Дмитра сабова), слава му! Па и основатеља карловачког благодјејанија митрополита Стратимировића, уз чији „бердов“ многи српски епископ поста славан и чувен Србин; слава нека је и митрополиту Стратимировићу и свима оним врлим родовима, који својим даром припомогуше, да се овај олтар српске просвете милом нам народу на корист отвори!

Замисљајући срећнију и сјајнију будућност милог нам рода вратисмо се дома где још те ноћи оетасмо и сутра растасмо

се ја и мој драги пријатељ проф. Малешевић — као што то већ једном рекох!

При повратку може из Београда сврнем поново у Карловце са фамилијом заједно па пошто нисам био још никад на Стражилову, то ја с мојом а-ујак ми са својом, породном седосмо у лаке кочије и једног лепог јутра стигосмо кроз романтичан предео под чувено Бранково Стражилово. Пуетисмо девицу напред, која као језенчад свакаку пред нама по вијугавим стазама и онако уморена али радосна и весела стигосме пре нас под споменик и викаху: „Ево тата и мама Бранка српског песника!“ Стигосмо и ми, помолисмо се Богу за душу највећег српског песника Бранка. Споменик се гордо дигао по сред врха Стражилова, састањен од повећих каменитих коцака, донесених из разних

за собом ону кошуљицу у којој су као ларва завијене биле, и тиме су постајале оне ћелице све мање и мање. Из таквих пак ћелица излазиле би пчеле кржљаве и за рад неспособне.

Таково саће треба пчелар да смести у медуште или да га као почетке за оквире употреби. У медуште треба да га смести с тога, што је из таковога саћа лакше истресивати мед центрифугалном справом (истресаљком), због своје старине постојаније је и не крхасе као оно младо саће од године.

Само они пчелари могу се овога

начина пчеларења придржавати, који буду имали Ђерзонова улишта и центрифугалну справу. Јер Ђерзоновом кошницом и центрифугалном справом подигло се пчеларење до рационалног пчеларења.

Из досада споменутог може сваки пчелар увидети корист и хасну од таковога начина пчеларења, за то препоручујемо свима пчеларима, да се овога начина придржавају, па ће се одмах уверити, да је врло практичан и пробитачан.

Ср. Карловци.

Васа Латинкић.

ВИНОГРАДАРСТВО.

Којом нашом лозом да каламимо американску лозу?

(Свршетак.)

а црно вино препоручују се ове лозе:

17. **Кадарка** (скадарка) црна. — Лоза док је млада (у ластару) јако расте; лоза јој је дебела, права, чланчићи нису

у подједнаком размаку, црвено мрке боје, а измешано са угаситијим пругама и пегама, нешто пљосната са повећим браздицама а slabим брковима. — *Листе* дугуљасто, савијено, велико, дебело, тродељено и петодељено, слабо усечено, доњи усечци једва се могу да примете; горе је угасито зелене боје и нешто као из мрака светло, а и неравно; доле је

крајева Српски, где год се чује и спомиње име Бранково и у најрадоснијим часовима певају његова „јадна сирочад“. По одмору опет уз весело скакутање наше дечице спустисмо се доле, где нас шумар дочека са чашом изворске воде и неким великим протоколом у који уписамо и наша имена, али из кога смо стекли и то жалосно уверење, да многи лакомисленици не поштујући сени и успену на неумрлог Бранка уписиваше у ову књигу и своје, да се благо изразим, глупе примедбе — праву недоношчад, поред имена, која су са највећим пијететом овде уписана.

По малој почивци седосмо поново у наше кочије и упутисмо се натраг. У путу удубљен у пријатне мисли о Бранку и његовим „јадним сирочадма“ посматрах гору и врлети, поточиће и лахориће и

друге природне красоте и добих јасну слику, како ја ова песничка душа, на извору ових красота уживала ове божаствене прозоре о којима је тако лако и лепо певао. Велим у тим мислима, осетих кад ми ујак по други пут рече:

— Ево види ову кућицу, та је од историјског значаја!

Обазрем се и погледам ниску, малу, опалу кућицу, крајњу у шору преко од дворске бапте.

— То је Милкина кућа.

— Шта, ту је стајао идеал митросног песника Никанора? У тај ми мах дође и нехотице на усне она лепа владичина песма из његова млада доба:

Ја пођох снужден крај дола
И стадох мало код кола,

беличасто пепељаве боје и јако брадавичасто; обод зупчаст, зупчићи пошири; листни нерви (ребра) врло велика и јасно зелене боје, обрасло са белим маљама; листна петељка краћа него средњи нерв, већином глатка, ретко маљава, а кадшто са црвенкастом превлаком; лишће на врху ластара жућкасто зелене боје бело-маљаво, а нешто и црвенком превлаком превучено. — *Грозд* велик, прост, сабијен, често горе са више малих гроздића од неколико врна; главна комина кратка, мрко црвенкасте боје; петељчице жуто зелене боје са slabим брадавицама. *Цицад* округла, средње величине, плаве боје, врло танкољуска сочна, слатка и нешто у укусу осетна, брзо труну; зреју касније. — Ово је наша једна врло добра сорта, за коју веле да је донесена из Мале Азије. Поглавито се налази по Срему, око Менеша, Будима, Вилања и по вршачким планинама — ово је код нас најпознатија и најраспрострањенија врста гроздја. — Кадарка се код нас реже у главу с тога, што земља на којој је, не би могла храном издржати да се на лозу

или пак на дуже кондире реже, јер би се брзо исплакала. — Кадарка је доста родљива врста лозе, није јако осетна, али ипак боље прија на заклонитијем и јужном положају. Од ње се добија врло добро црно вино, које у доброј години може да има у себи 18 до 20% шећера, а само 6 до 7 про Милле киселине, а уз то и врло пријатну арому вину даје. Ово је једина наша сорта од које можемо да добијемо особито добар аусбрух.

8. **Бургундер** велики, црни. Већином се налази у Француској. — *Лоза* има одмерени раст и потања је, скоро пепељаво мрке боје; по њој се виђају подуже угаситије пруге а чешће и црне, као од чађи пеге; пуне на врху обавите су са беличастим повећим маљама. — *Лишће* средње величине, округласто, дебело, тродељено и петодељено, крто, горе угасите зелене боје, доле отвореније, негде са више а негде са мање маља. По ободу су кратки и затубасти зупчићи а врло неправилни. Нерви су јасно зелене боје са црвенкастом превлаком, јако маљави; листна петељка је скоро толико

А у коду Милка скакуће
Из ока јој љубав шапуће.

Милкино око плаветно
Намигну на ме паметно
Одмах моје срце осети
Да ће мене Милка волети.

Милка се пусти из кола,
И прати свога сокола,
А соко ће Милку пратити
Докле је узмогне схватити.

Милкина кућа на крају
Около куће пси лају,
А ја велим: нека нек лају,
Они моју Милку чувају

Милкина мајка љутита
Милкина браћа срдита,

Па нека их, нек су љутити
Ја ћу опет Милку љубити.

У том већ стигосмо и дома! —

У Карловцима има још врло много што је вредно спомена. Оно и у светској историји заузима знатно место а у нашој српској особито. Доста ће бити ако и ове кратке белешке наведем, које је наш први педагог Н. Ђ Вукићевић у свом једном делу навео. „Српски митрополити стајали су овде и у Крушедолу од 1706—1718. за тим је била митрополија пренесена у Београд, који је тада под бечарску власт потпадао био. Пошто 1730. год. Турци задобију Србију и Београд, премести се митрополитека столица у Карловце, где је све до данас. На срп. народној скупштини у Карловцима 1. маја 1848. г. државној, изабран је митрополит Јосиф Рајачић

дуга као и главни нерв, подебела, зелене боје а са црвеним пругама; лишће је по врховима маљаво, и круто. — *Гроздови* мали, прости, ретко гранаста, већином густе, ваљкаста облика; комина кратка, дебела, чврста, дрвенаста, јасно зелене боје са црвеном превлаком; петељчице кратке, дебеле, брадавичасте. — *Пуцад* мала, округласта и дугуљаста облика, зависи од густине грозда; превучена са црно плавим пепељком; танкољуски, сок бео и течан, слатак и ароматичан; зреју прилично рано. — Бургундер захтева добру и снажну земљу, умерено влажну топлу а особито на висоравни. Реже се на лозу. У цвету није осетљив. Резнице упрпољчене и брзо и лако пуштају жиле.

9. *Carbenet* црни, Налази се већином у Француској. — *Лоза* пругаста, пепељаво мрке боје; чланчићи подебљи и угаситије боје. — *Лист* средње величине, назад савијен, дубоко усечен, округласт, горе угасито зелене боје; доле пепељаво зелен и маљав. На ободу зупчићи покрупни и неправилни; листни нерви танки, јасно зелене боје, доле црвенкасти; листна петељка краћа него средњи нерв. — *Гроздови* средње величине, гранаста и растресити; комина кратка и црвенкаста; петељчице дуге, танке и брадавичасте. — *Пуцад* мала, округла, угасито плава, пепељко посута, дебелољуска, чврста; сок житак и врло слатак и јако се црвено обојадише.

Ц В Е Р А Р С Т В О.

Резеда, Ljubimac, Ljuboduška.

(*Reseda odorata*).

Ово је једногодишње а и вишегодишње цвеће; по изгледу је са свим зелена. Грана се јако; израсте до 25 см. високо, цвати обилно са зеленим, зелено жутиим или зелено црвенкастим цветом. Цвет је јако миомирисан.

Највише се негује *Reseda odorata grandiflora*, што је врло мирисна а и цвет јој је врло велик. Ова врста

има своје подврете између којих је врло лепа и тако звана *Reseda odorata pyramidalis gigantea* (сл. 73.) снажно расте а од особитог је изгледа; јако се негује зими у лонцима по собама.

Резеда воли трошну ђубревиту земљу а помешану песком; према успева и на слабој земљи али не са толико лепим и многим цветом.

Сеје се у слободне деје друге поле марта, за тим априла, маја, јула и септембера месеца. Сеје се на стално место

за српског патријарха, и царски ђенерал Стеван Шупљикац витешки за српског војводу. Ту су држани и народни сабори 1861. 1864-5. 1870. 1871. 1874. 1878. 1885 и 1890- године. — У Карловци је рођен неумрли историк и богослов наш Јован Рајић. — У Карловци је учињен мир између Ђесара немачког и краља угарског, краља пољског и државе млетачке с једне, а Турака с друге стране. Тај је мир потписан 1699. г. а на месту где су посланици поменутих држава мир уговорили, сазидана је римокатоличка црква, посвећена је дјеви Марији „од мира“ (*Maria*

Fried-Kapelle.) — У планини Карловачкој Матеју близу Банстола има једно брдо, које се зове Краљево брдо. По казивању ту је краљ Драгутин, неко време као пустињак становао.

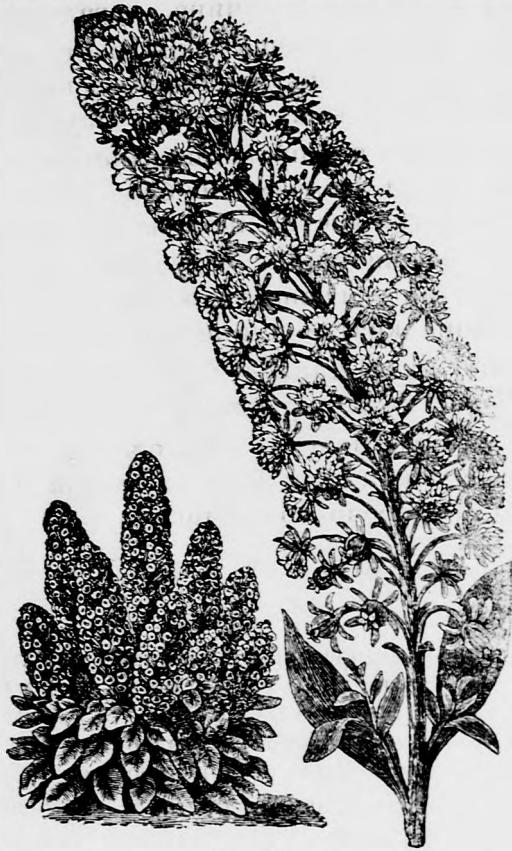
И тиме драги читаоче завршујем наш овогодишњи ацидук кроз Фрушкогорске српске манастире.

Крај!

Сомбор.

Ст. Коњовић
учитељ и уредник „Д. Л.“

или у расаднице, али из ових мора се још док је расада врло мала, водити и расађивати јер иначе кад ојача па се расади без успеха је, јер се слабо хвата.

Сл. 73.

Ко хоће за зиму да има резеде у својој соби, мора је посејати јула месеца; при крају септембера са земљом се, око

жила, повади и у повеће лонце струк по струк, или по два заједно расади. Ови се се држе на пољу сведо јаче зиме, а по сред тога доба обилно цвате. Преко зиме ваља резеду само мало заливати; напротив лети воли повећу влагу, а особито кад се бар недељно бар једанпут са водом и ђубретека осока, помеша; од ове јако напредује.

Резеда кад израсте до 10 см. ваља јој врх одма уштипнути и тиме ће се она обилније гранати и боље цватити. Кад почне цватити, не треба оставити цвет да се на струку сасуши, него га, кад је најлепши узабрати, јер ће се тиме струк снажити и боље терати.

Семе је од резеде тешко хватати. За тај посао је најбоље сашити мале кесице од тила (копрене) и ову навући на прецвалу резеду и доле је стиснути, тим ће у кесици остати.

Енглези негују резеду стабласту. Засаде или оставе у лонцу по један струк и недају јој нити да цвати нити да се грана. Она мора да тера све једнако у вис, док не израсте до оне висине, до које желе. Сад јој уштипну врх, да се разграна. Ово се непрестано понавља до год стабло не ојача. Да овим начином струк буде стабласт, мора се неговати по 2 и 3 године.

Велики непријатељи резеде јесу гусеници и пужеви, а особито голи пужеви. Овај се гад мора непрестано чистити и таманити.

P. L. Biankini

ПОЗИВ НА ПРЕПЛАТУ

„ДОМАЋЕГ ЛИСТА“.

Овим, 24. бројем завршује се овогодишњи течај излажења „Домаћег Листа.“

Кад покренусмо овај лист, тачно и јасно развисмо програм, по коме ћемо лист уређивати и издавати. Ко је тај програм проучио и рад, у току ове године у „Д. Л.“ практично, могао се уверити, да смо ми нашем обећању досљедни остали у толико, у колико смо из свих стру-

ка домазлука, напоменутих у програму, доносили окраће јасне и језгровите чланке. При писању и донашању тих чланака, осим што програм имасмо у виду, имасмо још и већину наших предплатника, као и обим нашег листа.

Заиста, кад ма и летимичним погледом пређемо преко садржаја „Домаћег Листа“ за ову прву годину, не ћемо се постидети ни избором

градива ни садржином његовом, коју пружасмо нашој читалачкој публици. Наравно да се ни изблизу није могао програм једном годином изцрпити; јер програм није створен за једну годину, него за повећи низ година.

У кратко бележимо да је „Домаћи Лист“ у току ове године, донео 23 *уводна* чланка разног садржаја; — 16. чл. из *воћарства*; 24. чл. из *пчеларства*; 8. чл. из *штокарства*; — 12. чл. из *рашарства*; — 18. чл. из *виноградарства*; — 3. чл. из *подрумарства*; — 2. чл. из *живинарства*; — 25. чл. из *повртарства*; — 20. чл. из *цвећарства*; — 15. *разних подлистка*; а уз то још и *бележака, дописа* са разних страна српства, *пштања и одговора* итд. А сви ти разни чланци украшени са 73 **лепе слике** које поједине чланке у коме год погледу изближе објашњују.

У колико су сви ови наведени чланци своје циљу одговорили, то нек пресуди сама читалачка публика и стручњаци који се овој струци посвећују, проучавају и раде на њој. А нама ће довољно препоруке бити, ако само напоменемо, да су многи наши српски листови прештампали неке наше чланке из „Домаћег Листа“ као „Наше Доба“, „Застава“, „Ново Време“, „Велика Србија“, „Женски Свет“ и највећи мађарски лист „Egyetértés“ — ово само наводимо колико је нами познато. И на послетку имамо и тиме довољана доказа да је лист наш погодио писати оним правцем којим народ жели, јер уз слабу препоруку или баш и без икакве од наших листова, лист је одма у почетку нашао толики број претплатника, да је могао животарити и редовно излазити, истина да смо морали у сваком погледу бити врло штедљиви, ал би грешили кад би рекли да смо га о својој штети издавали,

као што би се и тако огрешили о истину кад би рекли да смо се на њему набрали какве год материјалне па ма и најмање користи. Наравно не рачунајући овде никакав хонорар нашим сарадницима кога они са уредником овим заједно и незнају шта је — јер се све чинило из чистог родољубља, као што намеравамо и даље тако исто да чинимо!

Па према свему томе јављамо нашим и претплатницима и осталој српској читалачкој публици, да ћемо по истом програму и истим правцем и надаље овај наш „Дом. Лист“ уређивати и редовно га издавати, с тога најучтивije молимо да нам се што пре предплатом јаве и што топлије препоруче у кругу својих пријатеља и познаника. Што се већи број предплатника пријави, у толико ће се „Д. Л.“ и по својој спољашњој изради а и по садржини моћи усавршавати што би само и. ч. публици у највећи прилог ишло. Уз то нам ваља напоменути да ћемо из воћарства многе ствари о неговању воћа донети по извору првих велики светских помолога, које су врло слабо познате нашој публици; тако исто напомињемо да ћемо из виноградарства поглавиту пажњу обратити на каламлење американске лозе нашом, па и наше, бољом врстом где филоксере нема; и о разним начинима резања, као о једном најглавнијем послу у виноградарству — свеће мо ово лепим и јасним сликама и да објаснимо. Поглавиту пажњу обраћамо наших женскиња на одељак у коме ћемо доносити чланке из *повртарства* и *цвећарства*, које ћемо врло лепим сликама украшавати и простим слогом износити.

Једном речи нећемо ништа од програма одузети а додаћемо све оно, што се додати може и држимо да додати треба.

Нека овом приликом буде исказана топла захвалност свима оним поштованим нашим пријатељима, који се за наш лист у сваком погледу заузимаху да му и морални и материјални опстанак одрже а поглавито преч. млађем свештенству и старијем нашем учитељству, који нас својски подпомагаше.

Цена је листу на годину дана само 2 ф. аувр.

Д О П И С.

Сентомаш 14. Октобра 1890.
(свршетак.)

Сад нас ваљани домаћин уведе у свој павиљон, који је сав од усправљених ђерзонака на броју преко 40 и то у реду, какови се само пожелети може, а меда у изобиљу — 18 м. центи. Ове је године добио од нас 120 фор. и од неких Куљана 125 фор. само за пресаде, а мед му је у вредности преко 600 фор.

Пошто је већ поноћ превадила, то на вечеру ни помислити нисмо могли; јер смо јошт имали на два места посла. Зато се са једни — и то недонуђени — коли кренемо до трговца г. Марјановића, те спакујемо и од њега купљени 5 комада и то око 1 сата по поноћи. Друга двоја кола кренемо пут Сентомаша, опоменувши кочијаше, да што лакше иду, тек ако нам буде било могуће, да се, макар под Турјом састанемо. Ја, Која и кочијаш одемо и на последње место, мом' побри Ђоки Радином — „Херцеговцу“ — сиротинском оцу; јер сам и од њега купио два добра пресада, па да их спакујемо. Једва га пробудимо и ма да је био бунован, брзо се прибере и најљубазније нас дочека и позове нас унутра. Но ми ради да се што пре кући кренемо а и веома смо уморени били; обећамо му по вољи учинити, само док посао свршимо. Ово је лако ишло; јер је мало, а и што смо се већ у паковању подпуно извезбали и за неколико минута, ми наш посао свршисмо, и у Сентомаш се кренемо.

Кад смо већ у дворишту чика Цацином били, приметили смо одма, да из две и то стражње кошнице у први коли, излећу пчеле; одма се приближимо и чује-

Врло лепо молимо, да се нађе што више искрених пријатеља и заузимача око скупљања предплате за „Дом. Л.“ На скупљених пет предплатника за целу годину, дајемо шести примерак бесплатно за труд.

У Сомбору 16. Дец. 1890.

Уредништво
„Домаћег Листа“
Zombor (Bácska).

мо жалосно брујање и сасвим жалосније но у осталима и посумњамо, да ће штете бити.

Но кад смо скинули оне две о којима смо сумњали, да су јако оштећене, одма видесмо, да се у сумњи преварили нисмо; јер смо и на батлићу приметили, да је од меда влажан и саће сасвим у кошницу упало.

Но и ове две кошнице нису нам' пропале; јер смо их одма друго јутро преселили у ђерзонке.

Поносим се што могу на јавност изнети имена почетника у пчеларству Сентомашу.

Г. Г. Стеван Дунђерски велепоседник, Ђорђе Р. Стевановић управитељ српских школа Васа — Цацица — Нићин, Неца Дунђерски, Милош Дињашки, Акса Дињашки велепоседници, Лаза Гавански председник црк. скупшт Никола Н. Николић и Јоца Теофановић трговци и Богдан Сивачки земљопоседник.

Осим горе именованих јавили су се јошт њих 29 који су ради да запате и уједно ме замолили да распитам од куда се може добра пресада набавити. Дакле треба ће нам најмање до 150 комада.

Ја пак, уверен сам у новим пчеларима, да ће они својски поради — а пошто су увек у народу — да се пчеларство што више распростре и међу сиротињом, шат би боља времена наступила по наш сиромашни народ.

Најоца.

Примедба. Уз овај број разасиљемо и садржај за „Домаћи Лист“ од ове године — Ур.

Штампано код Антона Мужика у Сомбору.